

Invitație participare la conferință

Februarie 2024

Tradițional, semantica istorică constituie un domeniu de analiză al lingvisticii care studiază modificarea în timp a sensului cuvintelor și expresiilor dintr-o limbă. În cercetarea ei doctorală în domeniul istoriei, derulată la începutul anilor 1980 la Universitatea Sorbona sub coordonarea sovietologului Alain Besançon și intitulată *La Langue de bois soviétique: description, rôle et fonctionnement*, Françoise Thom observa importanța covârșitoare a limbajului în regimurile totalitare, cu accent pe regimul sovietic. Specialistă a luat în considerare atât modul cum statul comunica oficial cu cetățenii, cât și efectele produse asupra gândirii de folosirea îndelungată a unui limbaj nenatural. Françoise Thom a identificat patru caracteristici principale ale „limbii de lemn” („la langue de bois” sau „newspeak”, după expresia utilizată de scriitorul britanic George Orwell în romanul distopic *1984*, publicat la începutul Războiului Rece): grad ridicat de ambiguitate prin evitarea concretului, recurs permanent la opoziția dintre bine și rău (maniheismul), definiții circulare (tautologii) și utilizarea unor figuri de stil exagerate. Cercetarea lui F. Thom a fost una dintre primele lucrări de sovietologie traduse și în limba română după sfârșitul regimului comunist.

Progresele tehnologice din ultimi ani, apariția bazelor de date istorice și a altor tipuri de instrumente digitale au deschis noi posibilități de cercetare în domeniul semanticii istorice. În condițiile accesului mai simplu la corpusuri mari de date istorice – cuvinte, concepte și contextele de folosire a acestora – semantica istorică devine un instrument esențial al istoriografiei.

În contextul progreselor recente din cercetarea umanistă, apariției unor noi discipline de graniță, aportului tehnologiilor digitale în cercetarea umanistă, precum și a interesului generațiilor actuale de studenți și cercetători pentru forme și instrumente noi de cercetare academică, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului și Facultatea de Istorie a Universității din București vă invită să participați joi, **14 martie 2024**, la seminarul:

SEMANTICA ISTORICĂ, INSTRUMENT ESENȚIAL AL ISTORIOGRAFIEI

În cadrul seminarului, ne propunem să discutăm aplicabilitatea semanticii istorice în studierea regimurilor totalitare, tipuri de surse istorice relevante pentru semantica istorică, teme de cercetare abordabile cu instrumentarul oferit de semantica istorică, studii de caz (modificări în timp și spațiu ale semnificației unor concepte fundamentale pentru înțelegerea totalitarismului și a istoriei secolului XX).

Seminarul se adresează preponderent masteranzilor, doctoranzilor și cercetătorilor post-doctorali, precum și cadrelor didactice universitare care pot aduce contribuții la tematica evenimentului. Cei interesați sunt rugați să trimită titlul comunicării, un rezumat de maximum 300 de cuvinte și un CV narativ de maximum 200 de cuvinte la adresa secretariat@totalitarism.ro, până la data de **4 martie 2024**. Seminarul va avea loc la Sala de Consiliu din sediul central al Academiei Române (Calea Victoriei 125, București, Sector 1). Accesul este liber, pe baza înscrierii prealabile la adresa de email menționată mai sus, până la data de **12 martie 2024, ora 12:00**.